

A Study to Determine the Relationship Between Family Fit, Cherophobia and Psychological Well-Being

Aile Uyumunu, Mutluluk Korkusu ve Psikolojik İyi Oluş Arasındaki İlişkinin Tespit Edilmesine Yönelik Bir Araştırma

Beyza ERKOÇ¹, Sayra LOTFİ², Mehmet Zafer DANIŞ³

¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Zonguldak, Türkiye

²İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü, İstanbul, Türkiye

³Sakarya Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Sakarya, Türkiye

Cite this article as: Erkoç B, Lotfi S, Zafer Danış M. A study to determine the relationship between family fit, cherophobia and psychological well-being. *Arch Health Sci Res.* 2021;8(3):175-181.

175

ABSTRACT

Objective: With this study, it was aimed to determine the relationship between individual-family fit and cherophobia and psychological well-being of individuals and to make recommendations by evaluating the obtained results from a social work perspective.

Material and Methods: The study was conducted using an electronic-based questionnaire method with 412 individuals aged 18 and over residing in Mersin City Centre and Districts between August 12, 2020 and September 12, 2020. Family fit, cherophobia, and psychological well-being scales were used in the study.

Results: According to the correlation values, a negative, low and insignificant relationship was found between family fit scores and cherophobia at the $r = -0.04$ level. A positive, significant and high relationship at $r = 0.64$ was found between family fit and psychological well-being. A negative, significant and low relationship was found between cherophobia and psychological well-being at the level of $r = -0.13$.

Conclusion: As a result of the study, it was determined that family fit and psychological well-being were relatively high, while cherophobia was moderate. A positive high relationship was found between family fit and psychological well-being, and a negative low relationship was found between family fit and cherophobia. It was determined that family fit and cherophobia are significant predictors of psychological well-being. It was also found in the study that cherophobia, family fit and psychological well-being differ according to some socio-demographic characteristics.

Keywords: Family fit, cherophobia, psychological well-being, relationship, social work

ÖZ

Amaç: Bu araştırma ile bireylerin aile uyumları, mutluluk korkuları ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi ve elde edilen sonuçların sosyal hizmet bakış açısı ile değerlendirilerek öneriler getirilebilmesi amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem: Araştırma 12.08.2020-12.09.2020 tarihleri arasında Mersin İli Merkez ve İlçelerinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri 412 birey ile elektronik tabanlı anket yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada aile uyumu, mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş ölçekleri kullanılmıştır.

Bulgular: Korelasyon değerlerine göre aile uyumu puanları ile mutluluk korkusu arasında $r = -0,04$ düzeyinde negatif, düşük ve anlamsız ilişki tespit edilmiştir. Aile uyumu ile psikolojik iyi oluş arasında $r = 0,64$ düzeyinde pozitif, anlamlı ve yüksek ilişki bulunmuştur. Mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında $r = -0,13$ düzeyinde negatif, anlamlı ve düşük bir ilişki tespit edilmiştir.

Sonuç: Araştırma sonucunda aile uyumu ve psikolojik iyi oluş düzeyinin görece yüksek olduğu, mutluluk korkusunun ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Aile uyumu ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif yüksek, mutluluk korkusu arasında negatif düşük ilişki bulunmuştur. Aile uyumu ve mutluluk korkusunun psikolojik iyi oluşun anlamlı yordayıcıları olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada ayrıca mutluluk korkusu, aile uyumu ve psikolojik iyi oluşun bazı sosyo-demografik özelliklere göre farklılaştığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Aile uyumu, mutluluk korkusu, psikolojik iyi oluş, ilişki, sosyal hizmet

Corresponding author: Beyza ERKOÇ, e-mail: beyzahatipoglu@windowslive.com

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Received: March 16, 2021

Accepted: June 30, 2021

Available Online Date: August 23, 2021

Giriş

Aile, bir toplumu oluşturan en önemli unsurdur. Aile bireyleri arasındaki uyum ve denge, yaşanan ya da yaşanması muhtemel problemlerde bireylerin birbirlerini desteklemelerini, sorunlarla baş edebilmelerini, sosyal yönden destek bulabilmelerini sağlamanın yanında güçlü bağların kurulmasının, bireycilikten çok toplumculuğun sağlanmasının yegâne yoludur. Mutluluk korkusu, bireylerin hayatlarında yaşamış oldukları mutlu bir olay, durum ya da zamandan çok kısa süre sonra başına kötü bir şey gelecekmüş ve mutsuz olacaktıymış inancı ve korkusu nedeniyle bu bireylerin kendilerini mutsuz kalmaları ya da bu sebepten ötürü mutlu olmaktan kaçınmalarıdır. Psikolojik iyi oluş ise bireylerin hayatı boyunca yaşamış oldukları ya da yaşama ihtimali bulunan ve ruhsal sağlıklarına zarar vereme ihtimali olan krizlere, travmalara, stresörlere karşı kendilerini gerçekleştirebilmelerini, hayata tutunabilmelerini, hayattan tat ve zevk alabilmelerini, mutlu olabilmelerini, yaşamlarından tatmin olabilmelerini ifade eden bir kavramdır. Araştırmaya konu olan aile uyumu, mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş kavramları sosyal hizmetin temelinde yer alan kavramlardır. Bu araştırma ile bireylerin aile uyumları, mutluluk korkuları ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi ve elde edilen sonuçların sosyal hizmet bakış açısı ile değerlendirilerek öneriler getirilebilmesi amaçlanmıştır.

Aile Uyumu

Aile uyumu aile üyelerinin mutluluk algıları, yaşam doyumları, bireysel iyi oluşları üzerinde pozitif etkiye sahip bir kavramdır.¹ Aile uyumu, aile bireylerinin kişisel farklılıkları ve içinde buldukları koşullardan ötürü ortaya çıkan problemleri, aile sisteminin bütüncül faydası doğrultusunda çözümlenmesidir.² Aile uyumu, güvenmek, desteklemek, farklılıkların yapıcı bir şekilde iletilmesi ve benliğin ötesinde yaşananlara daha geniş bir resimden bakma yeteneği anlamına gelir. Aile uyumu, aile ile sağlıklı bir bağ kurmak için gerekli eylemleri sürekli düşünmek ve bunun için çabalamaktır.³ Aile uyumu, aile ilişkilerinin en önemli özelliklerinden olan, yakınlığı, dostluğu, karşılıklılığı vurgulayan ve bireylerin ruh sağlığı ve iyilik hali için gerekli olan bir kavramdır.⁴

Mutluluk Korkusu

Mutluluk korkusu, mutlu olmanın yakın zamanda ortaya çıkacak kötü bir durumun habercisi olduğun dair inançtan ortaya çıkan bir kavramdır.⁵ Mutluluk korkusu, kişilerin kültürel nedenler, kötü tecrübeler gibi birtakım sebeplerden ötürü mutlu olmaktan korkması, mutlu olmayı çağırıştıran her şeyden uzak durma isteği şeklinde tanımlanabilir. Kültürün kişilere

öğrettiği tutum, algı, inanç, duygu, düşünce vb. olgular gibi mutluluk korkusu da kişilere kültür vasıtası ile öğretilir.⁶

Psikolojik İyi Oluş

Olumlu duyguların olumsuz duygulara göre daha baskın olması şeklinde kullanılan psikolojik iyi oluş, nesnel verilere dayanır ve psikolojik iyi oluşun yüksek oluşu insan hayatını her yönden olumlu etkiler.⁷ Psikolojik iyi oluş, kişinin başkalarıyla ilişkisini, başarısını, kişisel gelişimini ve bireyler arası olumlu ilişkilerinin düzeyini ifade eden bir kavramdır. Psikolojik iyi oluş aynı zamanda öznel iyi oluş, yaşam doyumunun duygu yargılarının boyutlarını yansıtır.⁸ Psikolojik iyi oluşun temel boyutları kendini kabul etme, başkaları ile olumlu ilişkiler kurabilme, özerklik, çevresel uzmanlık, hayatın amacı ve kişisel gelişim şeklindedir.⁹

Gereç ve Yöntem

Araştırma Modeli

Bireylerin aile uyumları, mutluluk korkuları ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkiyi inceleyen bu araştırma tanılayıcı tipte bir araştırmadır. Araştırmada ilişkisel (korelasyonel) desen ve nedensel karşılaştırma (causal-comparative) deseni birlikte kullanılmıştır. Değişkenler arası ilişkinin belirlenmesinde korelasyonel desen kullanılmıştır. Araştırma değişkenlerinin demografik özelliklere göre karşılaştırılmasında nedensel karşılaştırma deseni kullanılmıştır.

Araştırmanın Kapsamı, Evreni ve Örnekleme

Araştırma 12.08.2020-12.09.2020 tarihleri arasında Mersin İli Merkez ve İlçelerinde ikamet eden 18 yaş ve üzeri bireyler ile elektronik tabanlı anket yöntemiyle (Google Forms aracılığıyla) mail, SMS ve WhatsApp üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında 412 bireye ulaşılmıştır.

Etik Konular

Bu araştırmanın yapılabilmesi için İstanbul Medipol Üniversitesi Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı'ndan 11.08.2020 tarih ve 43037191-604.01.01-E.36313 sayı numarası ile Etik Kurul izni alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada kullanılan anket dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik bilgilerine yönelik yazarlar tarafından hazırlanan sorular, ikinci bölümde Ryff⁹ tarafından 1989'da geliştirilen, Türkçeye uyarlaması Telef¹⁰ tarafından 2013'te gerçekleştirilen "Psikolojik İyi Oluş Ölçeği", üçüncü bölümde Kavikondala⁴ tarafından 2015'te geliştirilen, Türkçeye uyarlaması Duman Kula ve ark.¹¹ tarafından gerçekleştirilen "Aile Uyum Ölçeği", dördüncü bölümde

Tablo 1. Ölçeklerin Geçerlik ve Güvenirlikleri

Ölçekler	Madde Sayısı	Yapısal Geçerlik						
		CMIN/DF	CFI	TLI	GFI	RMSEA	SRMR	α
Aile Uyumu	5	1,566	0,998	0,996	0,994	0,037	0,011	0,91
Mutluluk Korkusu	5	1,078	1,000	0,999	0,997	0,014	0,006	0,92
Psikolojik İyi Oluş	8	1,832	0,993	0,996	0,984	0,045	0,020	0,90

Joshanloo¹² tarafından 2013'te geliştirilen, Türkçeye uyarlaması Demirci ve ark.¹³ tarafından 2016'da gerçekleştirilen "Mutluluk Korkusu Ölçeği" soruları yer almaktadır.

Ölçme araçlarının bu araştırmadaki yapısal geçerliliği için doğrulayıcı faktör analizi (DFA) güvenilirliği için ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ve madde toplam korelasyonları incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirliğe ilişkin değerler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1'de ölçüklerin yapısal geçerliliğine ilişkin değerlerin uyum iyiliği indekslerinin yüksek olduğu görülmektedir. Güvenirliğe ilişkin Cronbach alfa (α) katsayılarının 0,70'in üzerinde, madde toplam korelasyonları değerlerinin de 0,30'un üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum her bir maddenin ilgili yapıyla ilişkili olduğunu ve ölçme araçlarının güvenilir sonuçlar verdiği göstermektedir.

İstatistiksel analiz

Araştırmanın analizinde Statistical Package for the Social Sciences 23 (IBM SPSS Corp., Armonk, NY, ABD) paket program kullanılmıştır. Kullanılacak istatistiklerin belirlenmesi için Kolmogrow-Smirnov (K-S) testi ve puanlara ilişkin çarpıklık (Skewness) ve basıklık (Kurtosis) değerleri incelenmiştir. Değişkenler arası ilişki Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu ile incelenmiştir. Otokorelasyon testi için Durbin Watson katsayısı 1,625 olarak belirlenmiştir. Veri setinin çoklu regresyon analizine uygundur. Değişkenlerine ilişkin puanların demografik özelliklere karşılaştırılmasında bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Gruplar arası farklılaşmanın kaynağını belirlemek için Post Hoc testlerinden Tukey testi kullanılmıştır. Anlamlılık değeri 0,05 olarak alınmıştır. Farkın büyüklüğünün belirlenmesi için de etki büyüklüğü (effect size) indeksi (η^2) hesaplanmıştır.

Bulgular

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 2'ye göre katılımcıların %57,3'ü ($n=239$) kadındır, %42,2'sini 18-25 yaş arası grubundadır, %45,9'u ($n=189$) lisans eğitim düzeyindedir, %53,6'sı ($n=221$) bekindir, %51,7'si ($n=213$) çalışmaktadır, %28,6'sı ($n=118$) 1000 TL ve altı gelire sahiptir, %52,9'unun çocuğu yoktur, %82'sinin ($n=338$) psikolojik sorunu yoktur.

Tablo 3'e göre korelasyon değerleri incelendiğinde aile uyumu puanları ile mutluluk korkusu arasında $r = -0,04$ düzeyinde negatif, düşük ve anlamsız ilişki tespit edilmiştir. Aile uyumu ile psikolojik iyi oluş arasında $r = 0,64$ düzeyinde pozitif, anlamlı ve yüksek ilişki bulunmuştur. Bu duruma göre bireylerin aile uyumlarında anlamlı bir artış olduğunda bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerinde de anlamlı bir artış olmaktadır. Mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında $r = -0,13$ düzeyinde negatif, anlamlı ve düşük bir ilişki tespit edilmiştir. Bu durum mutluluk korkusu azaldıkça psikolojik iyi oluş düzeyinde anlamlı bir artışın olduğunu göstermektedir.

Tablo 4'te verilen çoklu regresyon modeli 2 aşamada gerçekleşmiştir. Psikolojik iyi oluş düzeyine ilişkin varyansa katkısı bakımından "aile uyumu" ve "mutluluk korkusu"nun

Tablo 2. Katılımcılara İlişkin Demografik Özellikler

Demografik Özellikler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	236	57,3
	Erkek	176	42,7
Yaş	18-25 yaş	174	42,2
	26-35 yaş	69	16,7
	36-45 yaş	104	25,2
	46 ve üstü	65	15,8
Eğitim Durumu	Lise ve Altı	77	18,7
	Ön Lisans	65	15,8
	Lisans	189	45,9
	Lisansüstü	81	19,7
Medeni Durum	Bekar	221	53,6
	Evli	191	46,4
İş Durumu	Çalışıyor	213	51,7
	Çalışmıyor	199	48,3
Aylık Gelir	1000 TL ve altı	118	28,6
	1001-2500 arası	75	18,2
	2501-4000	102	24,8
	4001 ve üstü	117	28,4
Çocuk Sayısı	Yok	218	52,9
	1 Çocuk	44	10,7
	2 Çocuk	69	16,7
	3 Çocuk	42	10,2
	4 ve üstü çocuk	39	9,5
Psikolojik Sorun	Var	74	18
	Yok	338	82

anlamlı yordayıcılar olduğu görülmektedir. Analize ilk aşamada "aile uyumu" değişkeni alınmıştır ve bu yordayıcı değişken olarak sadece bu değişken alındığında "psikolojik iyi oluş" düzeyinin açıklanma oranı %41'dir. İkinci regresyon modelinde "aile uyumu" ve "mutluluk korkusu" değişkenleri birlikte alındığında "psikolojik iyi oluş"un yaklaşık %42'ini açıklamaktadır. Bağımlı değişkenin açıklama yüzdesi olan R^2 değerinin en büyük olduğu model kabul edildiğinden ikinci model bu araştırmanın yordama gücünü gösteren model olarak kabul edilebilir. Kabul edilen modelin ANOVA değeri $F = 147,175$ 'tir ve anlamlıdır ($P < ,05$). Buna göre psikolojik iyi oluş düzeyine ilişkin 2 bağımsız değişkenin önemli yordayıcılar olduğu görülmektedir. Regresyon katsayılarına (St.β) bakıldığında "psikolojik iyi oluş" varyansına önem sırasına göre "aile uyumu" %63 ve "mutluluk korkusu" ise %0,11 katkı sağlamıştır. Yordayıcı değişkenlerden aile uyumu bağımlı

Tablo 3. Aile Uyumu, Mutluluk Korkusu ve Psikolojik İyi Oluş İlişkisi

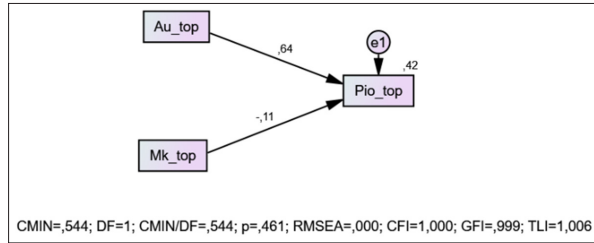
	SS	(1)	(2)	(3)	
Aile Uyumu (1)	19,15	4,36	1,00		
Mutluluk Korkusu (2)	13,85	5,40	-0,04	1,00	
Psikolojik İyi Oluş (3)	29,56	6,09	0,64**	-0,13**	1,00

** $P < ,01$

Tablo 4. Aile Uyumu ve Mutluluk Korkusunun Psikolojik İyi Oluş Düzeyine Etkisi

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişkenler	St.β	t	P	R ²	Düz. R ²	F	VIF	Tolerance
Model 1 Psikolojik İyi Oluş	Sabit		11,988	,00	0,407	0,405	281,079	1,000	1,000
	Aile Uyumu	0,638	16,765	,00					
Model 2 Psikolojik İyi Oluş	Sabit		11,836	,00	0,418	0,416	147,175	1,001	0,999
	Aile Uyumu	0,634	16,798	,00				1,001	0,999
	Mutluluk Korkusu	-0,109	-2,877	,04					

$P < ,05$.

Şekil 1. Yapısal regresyon modeli ve uyum iyiliği değerleri.

değişkeni pozitif yönde etkilerken, mutluluk korkusu negatif yönde etkilemektedir. Aile uyumu ve mutluluk korkusunun psikolojik iyi oluş üzerindeki etkisine ilişkin yapısal model ve uyum iyiliği değerleri Şekil 1’de verilmiştir.

Tablo 5’e göre mutluluk korkusu cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır ($t = 2,353$; $P < ,05$). Kadınların mutluluk korkusu erkeklerden anlamlı şekilde yüksektir. Etki büyüklüğü indeksi eta kare incelendiğinde bu etki küçüktür ($\eta^2 = \text{küçük}$). Aile uyumu ve psikolojik iyi oluş üzerinde cinsiyetin etkili bir değişken olmadığı söylenebilir.

Aile uyumu ($t = -2,190$; $P < ,05$), mutluluk korkusu ($t = -2,826$; $P < ,05$) ve psikolojik iyi oluş ($t = -2,470$; $P < ,05$) medeni duruma göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Evli olanların aile uyumu, mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş düzeyleri bekarlardan daha yüksektir. ($\eta^2 = \text{küçük}$)

Mutluluk korkusu iş durumuna göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır ($t = 2,099$; $P < ,05$). Çalışanların mutluluk korkusu çalışmayanlardan anlamlı şekilde yüksektir. ($\eta^2 = \text{küçük}$). Aile uyumu ve psikolojik iyi oluş iş durumuna göre farklılaşmamaktadır.

Aile uyumu ($t = -6,970$; $P < ,05$) ve psikolojik iyi oluş ($t = -6,803$; $P < ,05$) psikolojik sorunlara sahip olma durumuna göre farklılaşmakta iken mutluluk korkusu farklılaşmamaktadır. Psikolojik sorunu olmayanların aile uyumu ve psikolojik iyi oluş düzeyleri anlamlı şekilde yüksektir. ($\eta^2 = \text{orta}$).

Tablo 6’ya göre mutluluk korkusu yaş gruplarına göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır ($F = 9,687$; $P < ,05$). ($\eta^2 = \text{orta}$). Yaş grupları arasındaki farklılaşmanın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey testine göre 46 yaş

Tablo 5. Aile Uyumu, Mutluluk Korkusu ve Psikolojik İyi Oluşun Cinsiyete, Medeni Duruma, İş Durumuna, Psikoloji Sorunun Varlığına Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Cinsiyet	n	Ort.	Ss.	t	P	η^2
Mutluluk Korkusu	Kadın	236	14,38	5,44	2,353	,019*	0,02
	Erkek	176	13,13	5,27			
Aile Uyumu	Bekar	221	18,71	4,58	-2,190	,029*	0,01
	Evli	191	19,65	4,05			
Mutluluk Korkusu	Bekar	221	13,15	4,70	-2,826	,005*	0,02
	Evli	191	14,65	6,02			
Psikolojik İyi Oluş	Bekar	221	28,87	6,09	-2,470	,014*	0,01
	Evli	191	30,35	6,01			
Mutluluk Korkusu	Çalışıyor	213	14,38	5,85	2,099	,036*	0,01
	Çalışmıyor	199	13,27	4,82			
Aile Uyumu	Var	74	16,12	4,49	-6,970	,000*	0,10
	Yok	338	19,81	4,05			
Psikolojik İyi Oluş	Var	74	25,41	6,14	-6,803	,000*	0,10
	Yok	338	30,47	5,70			

Bağımsız gruplar t testi.

$P < ,05$.

Tablo 6. Aile Uyumu, Mutluluk Korkusu ve Psikolojik İyi Oluşun Yaş, Eğitim Durumu, Gelir Durumu ve Çocuk Sayısına Göre Karşılaştırılması

Ölçekler	Yaş	n	Ort.	Ss.	F	P	η^2	Tukey
Mutluluk Korkusu	18-25 yaş arası (a)	174	12,92	4,67	9,687	,000*	0,06	d>a, b,c
	26-35 yaş arası (b)	69	13,27	5,13				
	36-45 yaş arası (c)	104	13,84	5,61				
	46 ve üstü (d)	65	16,95	5,40				
Eğitim Durumu								
Mutluluk Korkusu	Lise ve altı (a)	77	14,14	5,11	10,973	,000*	0,07	d>a
	Ön Lisans (b)	65	12,95	5,34				
	Lisans (c)	189	12,83	4,84				
	Lisansüstü (d)	81	16,66	5,99				
Psikolojik İyi Oluş	Lise ve altı (a)	77	28,35	6,44	6,985	,000*	0,04	d>a, b c>b
	Ön Lisans (b)	65	27,27	6,57				
	Lisans (c)	189	30,11	5,52				
	Lisansüstü (d)	81	31,27	5,98				
Gelir Durumu								
Aile Uyumu	1000TL ve altı (a)	118	17,95	5,02	5,839	,001*	0,04	d>a c>a
	1001-2500 arası (b)	75	18,73	4,45				
	2501-4000 arası (c)	102	19,81	3,45				
	4001 ve üstü (d)	117	20,05	4,04				
Psikolojik İyi Oluş	1000TL ve altı (a)	118	28,08	6,36	9,392	,000*	0,04	d>a c>a
	1001-2500 arası (b)	75	28,74	5,87				
	2501-4000 arası (c)	102	29,14	5,89				
	4001 ve üstü (d)	117	31,94	5,48				
Çocuk Sayısı								
Aile Uyumu	Yok (a)	218	18,81	4,57	4,322	,002*	0,04	e>a-c-d
	1 Çocuk (b)	44	19,63	3,66				
	2 Çocuk (b)	69	18,52	4,54				
	3 Çocuk (b)	42	19,07	2,80				
	4 ve üstü çocuk (e)	39	21,71	4,19				
Mutluluk Korkusu	Yok (a)	218	13,00	4,72	14,435	,000*	0,12	e>a-b-c-d
	1 Çocuk (b)	44	13,06	5,66				
	2 Çocuk (b)	69	13,43	5,24				
	3 Çocuk (b)	42	14,40	5,60				
	4 ve üstü çocuk (e)	39	19,58	5,41				
Psikolojik İyi Oluş	Yok (a)	218	28,95	6,04	6,954	,000*	0,06	e>a-b-c-d
	1 Çocuk (b)	44	29,79	5,92				
	2 Çocuk (b)	69	29,11	6,16				
	3 Çocuk (b)	42	28,85	4,73				
	4 ve üstü çocuk (e)	39	34,25	5,94				

Tek Yönlü Varyans Analizi.

P < ,05.

ve üstü gruptakilerin mutluluk korkusu, diğer yaş gruplarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksektir.

Mutluluk korkusu ($F = 10,973$; $P < ,05$) ve psikolojik iyi oluş ($F = 6,985$; $P < ,05$) puanları ise eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır. Lisansüstü eğitim mezunlarının mutluluk korkusu diğer gruplardan anlamlı şekilde yüksektir. ($\eta^2 = \text{orta}$). Psikolojik iyi oluş puanları incelendiğinde lisansüstü eğitim mezunlarının lise ve altı ile ön lisans mezunlarından anlamlı şekilde yüksek olduğu, lisans mezunlarının da ön lisans mezunlarının puanlarından anlamlı şekilde yüksek olduğu görülmektedir. ($\eta^2 = \text{küçük}$).

Aile uyumu ($F = 5,839$; $P < ,05$) ve psikolojik iyi oluş ($F = 9,392$; $P < ,05$) puanları gelir durumuna göre farklılaşmaktadır. Tukey testi sonucuna göre 4001 ve üstü ve 2501-4500 arası gelire sahip olanları aile uyumu gelir düzeyi 1000TL ve altında olanlara göre daha yüksektir. ($\eta^2 = \text{küçük}$). Mutluluk Korkusu puanları gelir durumuna göre farklılaşmamaktadır.

Aile uyumu ($F = 4,322$; $P < ,05$), mutluluk korkusu ($F = 14,435$; $P < ,05$) ve psikolojik iyi oluş ($F = 6,954$; $P < ,05$) puanları çocuk sayısına göre farklılaşmaktadır. Tukey testi sonucuna göre 4 ve üstü çocuğa sahip olan ailelerin aile uyumları çocuğu olmayan, iki çocuğu olan ve üç çocuğu olanlara göre daha yüksektir. Mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş puanları bakımından

incelendiğinde de 4 ve üstü çocuğa sahip olanların diğer gruplardan daha yüksek puanlara sahip olduğu görülmektedir. 4 ve üstü çocuğa sahip olanların mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş düzeyi diğer gruplardan yüksektir.

Tartışma

Bu araştırma ile bireylerin aile uyumları, mutluluk korkuları ve psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişkinin tespit edilmesi ve elde edilen sonuçların sosyal hizmet bakış açısı ile değerlendirilerek öneriler getirilebilmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre aile uyumu ve psikolojik iyi oluş düzeyinin görece yüksek olduğu tespit edilmiştir. Mutluluk korkusunun ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Mutluluk korkusunun orta düzeyde çıkmış olması katılımcıların kültürel bir öğreti olan mutluluk korkusuna olan eğilimlerinin göstergesidir olarak düşünülebilir.⁶

Araştırma sonuçlarına göre aile uyumu ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif, anlamlı ve yüksek bir ilişki olduğudur. Kindiroğlu'nun¹⁴ 2018'de yapmış olduğu çalışma bu çalışmanın sonucunu destekler niteliktedir. Mutluluk korkusu ve psikolojik iyi oluş arasında negatif, anlamlı ve düşük bir ilişki tespit edilmiştir. Literatürde bu çalışmanın sonucunu destekleyen çalışmalar mevcuttur.^{5,6,15,16}

Araştırma sonuçlarına göre aile uyumu ve mutluluk korkusunun psikolojik iyi oluşun anlamlı yordayıcıları olduğudur. Yani bireylerin psikolojik yönden iyi olmalarında aile uyumu ve mutluluk korkusu anlamlı kavramlardandır.

Araştırma sonuçlarına göre mutluluk korkusu, aile uyumu ve psikolojik iyi oluşun bazı sosyo-demografik özelliklere göre farklılaşmıştır. Mutluluk korkusu cinsiyete göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Kadınların mutluluk korkusu erkeklerden anlamlı şekilde yüksektir. Buna sonuca göre mutluluk korkusu üzerinde cinsiyet etkili bir değişkendir. Literatürde bu sonucu destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur.^{17,18} Kadınların genel söylemlerden daha çabuk etkilenmelerinin, daha fazla duyguları ile hareket etmelerinin bu sonuçlar üzerinde etkili olduğu söylenebilir. Mutluluk korkusu medeni duruma göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Evli olanların mutluluk korkusu düzeyleri bekarlardan daha yüksektir. Mutluluk korkusu iş durumuna göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Çalışanların mutluluk korkusu çalışmayanlardan anlamlı şekilde yüksektir. Literatürde medeni durumu ve iş durumu ile mutluluk korkusu arasındaki ilişkiyi inceleyen başka araştırmaya rastlanmamıştır. Mutluluk korkusu yaş gruplarına göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. 46 yaş ve üstü gruplarının mutluluk korkusu, diğer yaş gruplarından istatistiksel olarak anlamlı şekilde yüksektir. Özen'in¹⁹ 2019'da üniversite öğrencileri üzerine yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre de mutluluk korkusu yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır. Mutluluk korkusu eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır. Lisansüstü eğitim mezunlarının mutluluk korkusu diğer gruplardan anlamlı şekilde yüksektir. Literatürde bu sonuçları destekleyen çalışmalar mevcuttur.^{20,21} Mutluluk korkusu çocuk sayısına göre farklılaşmaktadır. 4 ve üstü çocuğa sahip olanların diğer gruplardan mutluluk korkusu düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Aile uyumu medeni duruma göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Evli olanların aile uyumu bekarlardan daha yüksektir. Evlilik bireylerin uyum kapasitelerinin gelişmesine destek veren bir süreçtir. Yeni bir aile kurulması, eş, ebeveyn, çocuk gibi yeni roller bireylerin uyum sağlama gerekliliği doğuran süreçlerdir. Aile uyumu psikolojik sorunlara sahip olma durumuna göre farklılaşmaktadır. Psikolojik sorunu olmayanların aile uyumu düzeyleri diğerlerinden anlamlı şekilde yüksektir. Psikolojik sorunlar uyum sürecine zarar veren etkenlerdir. Aile uyumu gelir durumuna göre farklılaşmaktadır. 4001 ve üstü ve 2501-4500 arası gelire sahip olanları aile uyumu gelir düzeyi 1000TL ve altında olanlara göre daha yüksektir. Sâri ve Puspitawati'nin²² 2017'de yapmış olduğu çalışma bu çalışmanın sonuçlarını destekler niteliktedir. Aile uyumu çocuk sayısına göre farklılaşmaktadır. 4 ve üstü çocuğa sahip olan ailelerin aile uyumları çocuğu olmayan, iki çocuğu olan ve üç çocuğu olanlara göre daha yüksektir.

Psikolojik iyi oluş medeni duruma göre istatistiksel olarak farklılaşmaktadır. Evli olanların psikolojik iyi oluşları bekarlardan daha yüksektir. Uçar'ın²³ 2018'de yaptığı çalışmada evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri ile psikolojik iyi oluş düzeyleri arasında pozitif yönde ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalar genel olarak evli olmanın bireyin psikolojik iyi oluşuna katkı sağladığını, evli bireylerin sosyal ve ekonomik destek görme, gerekli durumlarda eşten duygusal destek sağlama gibi etkenlere bağlı olarak bireyin iyi oluşunu olumlu yönde etkilediğini ortaya koymaktadır.²⁴ Psikolojik iyi oluş psikolojik sorunlara sahip olma durumuna göre farklılaşmaktadır. Psikolojik sorunu olmayanların psikolojik iyi oluş düzeyleri diğerlerinden anlamlı şekilde yüksektir. Psikolojik iyi oluş eğitim durumuna göre farklılaşmaktadır. Psikolojik iyi oluş düzeyinin incelendiğinde lisansüstü eğitim mezunlarının lise ve altı ile ön lisans mezunlarından anlamlı şekilde yüksek olduğu, lisans mezunlarının da ön lisans mezunlarının puanlarından anlamlı şekilde yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çelikler'in²⁵ 2017'de yaptığı araştırmanın sonucuna göre; eğitim ile psikolojik iyi oluş arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmıştır. Buna göre eğitim seviyesi arttıkça psikolojik iyi oluşun arttığı söylenebilir. Psikolojik iyi oluş gelir durumuna göre farklılaşmaktadır. Literatürde bu çalışmanın sonuçlarını destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur.^{26,27} Psikolojik iyi oluş çocuk sayısına göre farklılaşmaktadır. 4 ve üstü çocuğa sahip olanların psikolojik iyi oluş düzeyi diğer gruplardan yüksektir. Bu çalışmada olduğu gibi Umberson'un²⁸ 1989'da yapmış olduğu çalışmaya göre de ebeveyn-çocuk ilişkisi ebeveynlerin psikolojik iyi oluşunu etkiler.

Mutluluk korkusu ve benzeri öğretilerin bireylerin üzerinde olumsuz etkilerinin yok edilmesi, uyumlu aile yapıları ve bireylerin psikolojik iyilikleri için sosyal hizmet mikro, mezo ve makro boyutta müdahaleler gerçekleştirilmelidir. Bu müdahaleler birey, aile ve toplum ölünde ve onların maksimum refahı gözetilerek planlanmalıdır.

Ethics Committee Approval: Ethics committee approval was received for this study from the ethics committee of Istanbul Medipol University (Date: August 11, 2020, Number: 43037191-604.01.01-E.36313).

Informed Consent: Due to the retrospective design of the study, informed consent was not taken.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – B.E.; Design – B.E., M.Z.D.; Supervision – S.L., M.Z.D.; Resources – S.L.; Data Collection and/or Processing – B.E.; Analysis and/or Interpretation – S.L.; Literature Search – B.E., S.L.; Writing Manuscript – B.E., S.L.; Critical Review – M.Z.D.

Conflict of Interest: The authors have no conflicts of interest to declare.

Financial Disclosure: The authors declared that this study has received no financial support.

Etik Komite Onayı: Bu çalışma için etik komite onayı İstanbul Medipol Üniversitesi'nden (Tarih: 11 Ağustos 2020, Sayı: 43037191-604.01.01-E.36313) alınmıştır.

Hasta Onamı: Çalışmanın retrospektif tasarımından dolayı hasta onamı alınamamıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – B.E.; Tasarım – B.E., M.Z.D.; Denetleme – S.L., M.Z.D.; Kaynaklar – S.L.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – B.E.; Analiz ve/veya Yorum – S.L.; Literatür Taraması – B.E., S.L.; Yazıyı Yazan – B.E., S.L.; Eleştirel İnceleme – M.Z.D.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Duman Kula M, Ekşi H, Demirci İ. Aile uyum ölçeğinin Türkçe formunun psikometrik özellikleri. *Eskisehir Osmangazi Univ Sosyal Bilimler Derg.* 2018;19(1):97-106. [CrossRef]
- Soner OA Aile uyumu, öğrenci özgüveni ve akademik başarı arasındaki ilişkiler. Doktora Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı; 2000.
- Houden D. Building family harmony starts with living our values. *Erişim Tarihi.* 2015. (available at: <https://www.thefbcg.com/resource/building-family-harmony-starts-with-living-our-values/>)
- Kavikondala S, Stewart SM, Ni MY, et al. Structure and validity of family harmony scale: an instrument for measuring harmony. *Psychol Assess.* 2016;28(3):307-318. [CrossRef]
- Sarı T, Çakır G. Mutluluk korkusu ile öznel ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Eğitim Öğretim Araştırmaları Derg.* 2016;5(2):222-229.
- Çevik Ö. Kültürel bir öğreti: Mutluluk korkusu. *Yüzüncü Yıl Univ Eğitim Fak Derg.* 2020;17(1):855-869.
- Polatçı S. Psikolojik sermayenin performans üzerindeki etkisinde iş aile yayılımı ve psikolojik iyi oluşun rolü. (Yayımlanmamış doktora tezi). *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.* Kayseri. 2011.
- Burns R. *Psychosocial Well-Being, Encyclopedia of Geropsychology;* 2016:1-8.
- Ryff CD. Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *J Personality and Soc Psychol.* 1989;57(6):1069-1081. [CrossRef]
- Telef BB. Psikolojik iyi oluş ölçeği: Türkçeye uyarlama, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Univ Eğitim Fak Derg.* 2013;28:374-384.
- Duman Kula M, Ekşi H, Demirci İ. Aile Uyum Ölçeği'nin Türkçe Formunun Psikometrik Özellikleri. *Eskisehir Osmangazi Univ Sosyal Bilimler Derg.* 2018;19(1):97-106. [CrossRef]
- Joshanloo M. The influence of fear of happiness beliefs on responses to the satisfaction with life scale. *Pers Individ Dif.* 2013;54(5):647-651. [CrossRef]
- Demirci İ, Ekşi H, Kardeş S, Dinçer D. Mutluluk korkusu ölçeği'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Kastamonu Eğitim Derg.* 2016;24(4):2057-2072.
- Kındıroğlu Z. *Ebeveynlerin psikolojik iyi oluş ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri ile çocukların sosyal yetkinlik ve davranışları arasındaki ilişki, Yüksek Lisans Tezi.* İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Danışmanlığı ve Eğitimi Anabilim Dalı; 2018.
- Özkan E. *Üniversite öğrencilerinde mutluluk korkusu ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi.* Ankara: Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı; 2020.
- Demirci İ, Ekşi H, Dinçer D, Kardeş S, Ekşi F. Psikolojik sağlık, mutluluk korkusu ve iyi oluş arasındaki ilişkilerin incelenmesi, 2. *Avrasya Pozitif Psikol Kongresi Özetler Kitabı.* 2017.
- Wood W, Rhodes N, Whelan M. Sex differences in positive well-being: A consideration of emotional style and marital status. *Psychol Bull.* 1989;106(2):249-264. [CrossRef]
- Şar V, Türk T, Öztürk E. Fear of happiness among college students: the role of gender, childhood psychological trauma and dissociation. *Indian J Psychiatry.* 2019;61(4):389-394 [CrossRef]
- Özen F. Üniversite öğrencilerinde obsesif inançların mutluluk korkusunu yordayıcılığının incelenmesi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı. *Yüksek Lisans Tezi.* Mersin; 2019.
- Yıldız GT. Egonun savunma mekanizmaları ile bilinçli farkındalık ve mutluluk korkusu arasındaki ilişki. Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. *Yüksek Lisans Tezi Lefkoşa.* 2020.
- Joshanloo M. *Fear of Happiness across Cultures* [unpublished manuscript]; 2012.
- Sâri DP, Puspitawati H. Family conflict and harmony of farmers family. *J Fam Sci.* 2017;02(1):28-41.
- Uçar E. Psikolojik iyi oluş yordayıcısı olarak dindarlık, evlilik doyumu ve problem çözme. İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Aile Danışmanlığı ve Eğitimi. *Yüksek Lisans Tezi İstanb.* 2018.
- Akın A. *Akılca duygusal davranışçı terapi odaklı grupla psikolojik danışmanın psikolojik iyi oluş ve öz-duyarlık üzerindeki etkisi.* [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü; 2009.
- Çelikler AN. Bir grup genç yetişkinde bilinçli farkındalık düzeyi ile başa çıkma tutumları ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Ana Bilim Dalı. *Yüksek Lisans Tezi İstanb.* 2018.
- Ersoy M, Balkır T, Karaaziz M, Balkır F. Matematik okuryazarlığı özyeterliliğinin ve aile bütçesini planlamanın psikolojik iyi oluş üzerine etkisi. *Cyprus Turk J Psychiatry Psychol.* 2019;1(1):31-40.
- Tuzgöl-Dost M. Güney Afrika ve Türkiye'deki üniversite öğrencilerinin bazı değişkenlere göre öznel iyi oluş ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *Eğitim Bilim.* 2010;35(158):75-89.
- Umberson D. Relationships with children: explaining parents' psychological well-being. *J Marriage Fam.* 1989;51(4):999-1012. [CrossRef]